

Chuyện Cuội và Cây Đa

Tác Giả: Trán Văn Thián

Chúa Nhật, 09 Tháng 11 Năm 2008 02:26

Cuội và n là nhân vật huyền thoại của người dân Việt. Tôi thuở nhỏ ta hẳn đã hát câu đố ng dao:

Thờng cuội ngi g c cây đa,

Đố trâu ăn lúa g i cha i i... (1)

Cuội đi ra t trong nh u truy n c dân gian. Cũng nh u lo i cuội, có “thờng cuội”, “chú cuội”, i có c “chàng cuội” v i v con h n hoi, còn c cuội thì ch a th y ai nói t i bao gi . Không hi u vì sao dân ta i không a gì h hàng nhà này. Có i vì h hay nói sai s th c, nên đã b mang ti ng t x a: Nói d i nh cuội.

Cũng ch ng nên trách c nhau làm gì, đôi khi cuội cũng ch vì có nh u ham mu n, hăng hái quá m c; ch a hi u h t đ c l đ i mà i ham làm vi c n, nên ng i đ i tuy không a nh ng cũng ch ng ghét. Ta v n th ng trách đùa nh ng ng i hay h a h n suông là: Sao ông “cuội” th !

Vì v y ch có d i mà nghe i cuội, i m lúc thêm b c mình, h ng vi c, i còn tr thành trò c i cho thiên h .

Th c ra t th i kh i th y, các c nhà cuội là nh ng ng i chăm ch , làm ngh nông, ngày ngày lên r ng ki m c i, i m cây, hái qu , ho c c y c y đ ki m s ng.

Có chuy n k r ng: Đã t lâu r i, cu c s ng con ng i còn hoang s i m, có m t chàng Cuội tr , i y vi c sẵn b t muông thú, tr ng cây t a b p làm k sinh nhai.

Chàng v n t t b ng và nh u c v ng. Nh ng đêm trăng sáng, n m ch i trên chõng tre gi a sân ng a m t nhìn tr i, chàng th y cung trăng ng i ng i v đ p, i th y c nàng tiên n bên th m cung Qu ng nh m m c i v y g i.

Chuyện Cuội và Cây Đa

Tác Giả: Trán Văn Thián

Chúa Nhật, 09 Tháng 11 Năm 2008 02:26

Chàng muán đác lên đó. Vái cá há hàng.

Đá thác hián má đác này, chàng đã tráng mát bái tre rát to, hy váng sá làm mát cái thang thát dài bác lên tán nái má đác y.

Mát lán vào ráng sáu, tháy báy khá rát đáng ná rán trên mát cáy cá thá lán, cành lá xum xuê. Chúng vát nháng chiác lá non, nháng chiác búp đá háng nhai ngáu nghián. Con nào con náy béo mám, có nhiáu con trông dáng đã già, mát mũi nhọn nheo, ngáng i ráng trái cá lông nháng ván nhanh nhán leo trèo, thoán thoát chuyán cành không kém gì lũ khá non. Chàng đoán ráng đây là loái cáy quý đã che chá, nuôi đáng đàn khá, nên đã tìm cách tách mát nhánh cây non đem vá tráng phía sau nhà. Hàng ngày chàng chăm sóc, tái tám và khán vái cáu cho cây chóng đám chái náy lác, mong sá là mát cáy giúp ích cho mái ngáng i.

Không phá công ngáng i, cáy lán rát nhanh, cành lá ván dài tái tát, nháng chùm rá tua táa đám ra tá cành cao, thông xuáng đát má hút chát bá nuôi cây. Vái sác lán không ngá cáa nó, Cuái càng tin ráng đây là cáy thán, sá giúp Cuái cùng há hàng sung sáng giáa cuác đái vát vá này. Hàng ngày chàng quét sách lá ráng, tái tám, đán đáp, không đá thá gì bán tháu ô uá đái gác cáy quý.

Đó là cây đa.

Ngáng i trong bán làng gán đó tháng chá cái Cuái là lám cám, không cháu thu vén cáa nhà, chán nuôi gà lán; mà chá sá sán bán, ruái muái, hái cáy. Ngày ngày đi làm láng vát vá nhà chá lo chăm chút cây đa.

Trong lũ trai bán làng, Cuái không có gì nái hán, lái lám lá nên tháng bá các cô gái trêu gháo. Mát buái chiáu, đi làm ruáng vá, các cô rá nhau vào nhà Cuái chái. Tháy Cuái cháa vá, các cô bán nâng liáp cáa, vào nhà, ngáng nghiáng kháp chá rái rá ra cái vì cung cách ăn á cáa Cuái: Cáa nhà luám thuám, áo khá quáng lung tung, nái niáu bát đáa cái lành, cái vá. Trong ngoài lánh tanh không có chim muông, tiáng gà tiáng chó... Duy chá tháy cây đa sau nhà là thát tái tát, đái gác cáy sách sá không mát cáng rác, phía tráng thân cây lái tháy mát bá đát có bát háng thá cúng. Máy cô tinh nghách kéo nhau vòng lái phía sau gác, vén váy ... tè ra vài bãi.

Chuyện Cuội và Cây Đa

Tác Giả: Trán Văn Thián

Chúa Nhật, 09 Tháng 11 Năm 2008 02:26

Váa lúc áy cá tiáng cuái vá, các cá hoáng quá, vái lái ngay ra sau ván xá ráo, váa bám báng cái váa ù tá cháy.

Cuái tháy đáng, vào nhà thì cháng tháy ai nháng khi ra ván sau thì tháy gác đá cá mái khai náng nác. Tác gián, Cuái dám chán đánh đách, cháy đán đáo xem xát kháp nái, máng chái ám í. Đá đánh đáuái theo tám láy ká báy bá, đánh cho mát trán, nháng bán bá đá im áng. Không biát là ai, Cuái đánh hám hác lán ra nán nhà nám thá.

Đám áy sáng tráng, khái trái mát má, khi Cuái tánh đáy thì tráng đá lán cao. Cá tiáng đát rái ráo ráo sau nhà nghe rát lá tai, Cuái nhám ngay đáy cháy ra xem cá chuyán gái. Cây đá, suát buái chiáu tái không thá cháu nái mái khai nái chán gác, đá ráng mánh, rá đát bay lán, bá đái. Khi cuái cháy đán nái thì cây đá bay láng láng lán ngang tám vái. Sá và tiác, cuái káu, gái ám á rái nháy vái lán ôm nhánh rá lòng tháng mong káo cây trá lái.

Cây Đá ván bay lán. Cuái ta không biát phái làm thá náo. Nháy xuáng thì hái, cá bám vào thì lo... Cây đá háng váng tráng sáng mà bay lán mái.

Thá rái, cây đá tá há xuáng cung tráng, Cuái lám cám đáng đáy ngángác đánh thán.

Tá đáy Cuái sáng cuác đái tánh nhát, ngày ngày ngái đái gác đá trên mát tráng má ác mà nhìn vá mát đát, lòng ngángán khôn nguái.

Trong thành phá tháng cá nháng ngái lang thang, sáng lay lát trong nháng ván hoa, nái khuát náo. Trong khu ván hoa Há Tây, Mai Xuân Tháng cũng cá mát ông giáa nhá váy.

Ông ta là ngái trám cám, chác không còn ngái thân. Đái khi cá tháng trái ông ta nhá bián mát, nháng rái lái tháy xuát hián quanh quán á đáu đá quanh khu công viên cá gác đá giáa (2). Khi thì ông ngángái trên ghá đá, ngángái qua lái, khi thì lái tháy ông ngái trên gác cây, bá gách nhìn ra mát há nác mánh mang, trám tá cá buái nhá đá sáng lái cá quáng đái chìm nái cáa mánh.

Chuyện Cuội và Cây Đa

Tác Giả: Trán Văn Thián

Chúa Nhật, 09 Tháng 11 Năm 2008 02:26

Ván là ngäi ít nói, nhäng väi ngäi häp chuyän thäi cũng cä khi äng nhä mä cä ruät gan. Đäi khi äng ngäi cä buäi väi ngäi cùng cä nhä uä tä, gät gä tâm đäc, hiäm khi thäy hä cäi.

Cä län ngäi ta cän gäp äng ngäi näi chuyän väi bà con tä xa đän, än chäc näm chä näi vän nä hoa Mai Xuân Thäng đä vào khi uä kiän ä Văn phòng Thä täng hoäc biäu tình đäa kiän nghä đän các nhä äng län ä gän đä. Nhäng lúc äy äng nhä đäc nhäp läi väi cuäc đäi. äng häi han, an äi hä nhäng nét mät vän nhä vä hän, không hä xúc cäm. Vì hình nhä äng đä biät träc đäc nhäng đäu này ät sä säy ra, cũng nhä äng đä đän đäc häu vän cäa chänh cuäc đäi mình.

Cä ngäi hay chuyän kä räng: äng vän là ngäi Hà näi, läi là Hà Näi gäc, con nhä khá giä. Thäi Pháp thuäc, äng häc ä Träng Chu Văn An, ven hä, kä näi đäy. Häi äy äng tham gia rät häng hái phong trào häc sinh sinh viên, biäu tình, bãi khóa đòi dân sinh, dân chä. Và äng cũng đä bän công an, cänh sát Tây-Ta bät, đä näm mùi giam giä, đänh đäp đäi län. Sau đäc thä và bä theo dõi gät gao, äng bä ra vùng tä do hoät đäng. Vän sän nhiät huyät, làm viäc gì cũng hät mình, äng tin täng tuyät đäi vào Cách mäng vì thäy con đäng mình theo là chänh nghĩa, cao cä, pha chút hào hùng và đäy tính nhän đäo. Khi cän công tác trong các đäi tuyên truyän, văn nghä, väi lý täng trong sáng, väi tài liäu sách vä mà ít ai đäc đäc, äng đä đän cho nhiäu ngäi ä các täng läp khác nhau näi đäi đi qua nhäng hiäu biät mäi lä mà đäy hy väng. Väi ngäi đä täng đäc đän träng häc, äng nói väi hä vä tinh thän dân täc, vä sä hình thành, phân hóa giai cäp, vä quy luät phát triän cäa xã häi; väi nhäng ngäi cä täm hiäu biät đän giän, thäi äng đä hä đän väi nhäng viän cänh trong mä äc không xa, väi nhäng äng träng bát ngát lúa vàng, cä máy gät, máy cäy tân tiän bên cänh nhäng nhä máy rät län, khói täa läng träi cung cäp đäy đä sän phäm tiêu dùng cho bà con. Xã häi là công bäng, nhu cäu là thäa män.

Khi tham gia Cäi cách ruäng đät, äng bao giä cũng thäc hiän cao nhäng chä tiêu cäa cäp trên giao, nên đä phát đäng äng dân nghèo đäu tranh phát hiän đäc cä nhiäu đäa chä, cäng hào và nhäng phän tä Quäc dân đäng phän đäng än mình trong dân chúng näi äng công tác đä đäa ra xä lý nghiêm minh.

äng tin räng väi sä sáng suät cäa Cách mäng dân ta sä đäng lên, đäp tan ách thäng trä cäa bän thäc dân xâm läc, lät đä giai cäp phong kiän, đäa chä, tä sän bóc lät, giành läy quyän làm chä chänh đäng cäa mình.

Cä tä do dân chä là cä tät cä. Chäng mäy chäc mà näc ta sä giàu mänh chäng kém gì các

Chuyện Cuội và Cây Đa

Tác Giả: Trán Văn Thián

Chúa Nhật, 09 Tháng 11 Năm 2008 02:26

cáng quác trên năm châu bán bián.

Tuy nhiên có máy khi cuác đái chiáu theo ý con ngáoi. Trong và sau Cái cách ruáng đát, cũng vì háng hái quá đà mà ông váp phái nháng đáu sau này phái ân hán suát cá cuác đái. Ông bá đình chá công tác.

Chán nán, ông xin đi hác chuyên môn. Với trình đá Đá tam trung hác cũ, lúc báy giá đá cá coi là ngáoi có văn hóa cao, mát lán náa ông lái táo đá cá nguán nhiát huyát mái. Ông tuy là hác viên nháng lái là cán bá láp khóa đáu cáa tráng Nông Lâm nghiáp Viát nam mái ra đái tái làng Cá Nhuá, cách làng Bái dám cây sá. Với náa hoát đáng, chuáng đáu mái má, hay triát lý, giái thá vấn, ông tham gia tích các các hoát đáng xã hái, và phám phái sai lám chát ngáoi là đã đác, viết bài cá vũ cho nhóm Nhân Văn, Giai phám. Thế là ông bá đái hác.

Ngháng cháng có, sáng vát váng nhá vá bán bè, há hàng xa gán trong thái ká mà xã hái đáy dáng nghiá ká, sá hái vì sá truy cháp vá thành phán giai cáp. Ông ngán ngám với nhân tình thá thái rái quyát chí bá phá pháng, há hàng lên tháng nái ráng xanh, thá mát đi không trái, xa lánh cuác đái.

Nghe nói ông đã hóa thân thành ngáoi lao đáng thác sá, làm viác trong mát lâm tráng và cũng đã có vá con vái cuác đái pháng láng. Nháng cái háa cáa cuác đái ông là vô đán chí. Má đau và tính gán dá - vì quá tôn thá lá phái - đã đát ông ra khái quáng đái mà ông lám táng sá mãi là cáa mình và ném trá ông vá i gác đa này.

Nái đây, mái chính là cáa ông, mát trong nháng vùng đáp nhát cáa thành phá quê háng, nái ông đã sinh ra, đã có mát thái niên thiáu đáng nhá, có mái tráng xáa, có cánh vát hài hòa, trái nác mángh máng. Nái mà ngáoi ta có tháng i ngám hàng giá trong tánh láng vái tâm hán thá thái, hoác ngay cá khi vái nái buán cháu náng trong lòng.

Ông tháy cuác đái ông là mát chuái thát bái. Các má mát xã hái công báng cáa mát thái tuái trá cáa ông đã không thành hián thác. Xung quanh ông, xã hái ná ào, nháng ká háp thái đang giàu lên phi lý mát cách nhanh chóng, xe hái choáng lán, biát thá xa hoa, còn ngáoi dân tháng thì ván cháng khác xáa là bao. Lái thêm nhiáu đáu oan ác. Hàng chác, hàng trăm bà con nghèo khó, nhách nhác, đã tá hàng ngàn cây sá, màn trái chiáu đát ra đây ăn chác nám chá, khiáu kián đá đòi lái đát đai, đòi sá công báng đang đán ra hàng ngày trá cá mát ông.

Chuyện Cuội và Cây Đa

Tác Giả: Trán Văn Thián

Chúa Nhật, 09 Tháng 11 Năm 2008 02:26

Cũng có khi bäng nhiên thäy thanh thän, bät đäc cäu phiän, muän đäc chia säi lòng, ông tâm sä räng khéo mình cũng chäng säng đäc bao lâu näa, hät nhä cây đa già näi ông quanh quän hàng ngày.

Gäc đa này đã mäc läm räi, chä còn mät mänh thân nhä liän väi đät, còn thì gãy ruäng cä. Thä mà nó vän säng. Ông nhä thân thiät väi cây và thäng trä läi đôi câu cho nhäng ai đäng xem cây đa đäc biät nhät trên đäi này.

Näu đäng xa nhìn läi thì täng cây có rät nhiäu rä thäng và to bäng nhäng thân bäng (3) län. Nhäng läi gän thì mäi té ra: Đäy chä là hàng chäc chiäc cät sät dài däm bäy thäc, sän mäu xanh mà ngäi ta đã chôn, chäng xung quanh giä cho cây khäi đä. May mà cũng còn vài ba chiäc rä phä cäm xuäng đät, hút näc nuôi cây.

Väi giäng chua chät ông thäng bäo:

Cây đa này sä còn thä hän tôi, nó có cä thäy 13 cái cät chäng, còn tôi thì chäng có cái nào! Träi giä, là tôi đi län.

Nhäng ngäi dân biäu tình đäng xem thì mai mäa: Cây này là Chä đä. Mäy cái rä phä là các ông Trung äng. Các cây cät sät là các chú bä đäi, công an. Cây này còn đäng đäc là nhä vào cät.

Hä còn nhìn ông già mà cäi và nói nhä väi nhau: Bà con mình tä lâu nay đã chäng đäi gì mà träng loäi cây này. Nhiäu đa thì läm cuäi!

Thäc ra cây đa cũng nhä ông già chäng phäi là đang säng mà chä là đang còn tän täi khäc khoäi trong dòng đäi hän täp này. Dù cho cây đa này là cäa Cä Hä träng (3); và äc väng đäp đä suät cuäc đäi cäa ông già vän còn đó, không phai mä, trong tâm trí ông.

Chuyện Củi và Cây Đa

Tên: Trần Văn Thiển

Chức vụ: Nhà văn, 09 Tháng 11 Năm 2008 02:26

Ghi chú:

(1) Câu bài là: Thằng củi ngói gõ c cây đa,

Đi trâu ăn lúa gõi cha i i,

Cha còn cọt cọt trên trọt,

Mẹ còn cọt củi gõi a đi mọt quan viên.

Ông thì cọt bút cọt nghiên,

Ông thì cọt tỉn đi chuộc lá đa.

(2) Cây đa ở giữa vườn hoa Hồ Tây, sau trường Lý Thường Kiệt, phía trước đền Quán Thánh (Quận Ba Đình Hà Nội).

(3) Bài hát: Lời cây hò tre, điệu hát kính thân tôi 20 phần, xưa thường dùng làm cọt nhà.